

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ВРЕДНОВАЊУ
РАДА ШКОЛЕ
ЗА ШКОЛСКУ 2015/2016. годину**

ТИМ И КЉУЧНА ОБЛАСТ

На основу Упутства о процесу вредновања и самовредновања, у првом полугодишту школске 2015/2016. године оформљен је школски тим за самовредновање и вредновање рада школе који сачињавају:

- Помоћник директора – дефектолог Валентина Радуловић
- Стручни сарадник – психолог Јованка Јелић
- Главни васпитач – дефектолог Јелена Јовановић
- Наставник – професор музике Сузана Марић
- Наставник – дефектолог Марија Лукић
- Васпитач – дефектолог Бранкица Младеновић
- Родитељ ученика II године средње школе - Тамара Митровић
- Представник ученика – Исаило Живковић

Одлука тима је да кључна област самовредновања и вредновања рада школе за овај период буде подршка ученицима. Имајући у виду карактеристике наших ученика, као приоритет смо поставили да вреднујемо аспекте рада са њима, као што су: брига о ученицима, лични и социјални развој, подршка учењу и професионална оријентација. Додатни разлог да се одредимо за самовредновање подршке ученицима јесте то што сваки запослени у свом раду за императив узима максималну подршку ученицима у њиховом целокупном развоју. Пошто ову област рада са ученицима сматрамо базичном, те се све области усклађују са њом, жеља нам је да се у њој даље усавшавамо.

ФАЗЕ САМОВРЕДНОВАЊА

На основу тимски установљеног плана за самовредновање и вредновање рада школе предузето је следеће:

- Одређени су извори података за самовредновање и вредновање рада школе:
 - документација о раду стручног тима школе за додатну подршку ученицима,
 - документација о раду одељењских, наставничког и педагошког већа,
 - документација стручних сарадника,
 - извештаји о васпитном раду, летопис школе, ваннаставним активностима и раду секција,
 - резултати разговори са родитељима, ученицима, наставницима и стручним сарадницима,
 - неструктурирани интервјуи са свим појединцима мотивисаним за разговор на ову тему,

- Дефинисан је узорак за испитивање, 20% ученика средње школе, њихових родитеља, ученика 8. разреда основне школе и наставника,
- Израђене су скале за самовредновање намењене различитим категоријама испитаника укључених у узорак, као основ за испитивање путем разговора у складу са Приручником за самовредновање и вредновање рада школе (посебне скале за родитеље, ученике, наставнике и стручне сараднике),
- Начињен је оперативни план реализације испитивања уз конкретизацију начина испитивања у складу са карактеристикама испитаника,
- Обављена је дескриптивна анализа прикупљених података из наведених извора.

РЕЗУЛТАТИ ИСПИТИВАЊА

На основу увида у документацију (документација ученика, документације о раду стручног тима школе за додатну подршку ученицима, документације о раду одељењских, наставничког и педагошког већа, документације стручних сарадника, извештаја о васпитном раду, ваннаставним активностима и раду секција, резултата разговора са родитељима, ученицима, наставницима и стручним сарадницима) и података из неструктурираних интервјуа, квалитативном анализом дошли смо до процене да у нашој школи, захваљујући квалитету њеног функционисања у овој области припада ниво остварености 4 (четири).

1. БРИГА О УЧЕНИЦИМА

1.1. Одговори родитеља

Сви испитани родитељи су упознати са Правилником о безбедности и сигурности ученика у школи. Родитељи имају потпуно поверење у особље школе поводом поштовања овог правилника. Они су задовољни комуникацијом са наставницима и стручним службама по питању примарне здравствене заштите и безбедности деце. Школа улаже напор за комплетно здравствено збрињавање деце што родитељи уочавају и на чему су веома захвални. Родитељи су изразито задовољни ангажовањем школе у пружању помоћи ученицима и њиховим породицама које су у стању социо - економске потребе (храна, одећа, превоз, правно и стручно саветовање и слично). Такође показују захвалност школи за органозовање ваннаставних активности којима се задовољавају образовне, васпитне и културно-забавне потребе ученика.

1.2. Одговори наставника

Када је у питању брига о ученицима наставници то виде као најважнији део одговорности у свом послу. Они сматрају да се лично, као и њихове колеге максимално труде да препознају различите проблеме и потребе ученика и да благовремено и адекватно интервенишу у сарадњи са одговарајућим стручним лицима. За њих је безбедност и сигурност ученика приоритет и у вези са тим имају потребу за повременим детаљнијим анализирањем Правилника о безбедности и сигурности ученика у школи, као и за конкретним прецизирањем појединачних обавеза.

Такође као потребу истичу и заједничку анализу начина решавања искрслих проблема, у шта се укључују Стручни тим за школе за додатну подршку ученицима и Тим за заштиту од насиља.

1.3. Одговори ученика

Кроз свакодневну комуникацију и активности са ученицима дошли смо до одговора из области бриге о њима. С обзиром на то да већина деце потиче из породица ниског социо-економског статуса намеће се поређење збринутости деце у школи и у породици. Упадљива је реакција ученика да су адекватно збринуте и то готово на свим нивоима. Посебно истичу предности школе на пољу смештаја, исхране, одеће, начина провођења времена, односа наставника и особља школе према њима. Они се осећају слободним да са поверењем траже помоћ и подршку од наставника, васпитача, стручних сарадника и осталих запослених у решавању проблема како оних у школи тако и проблема у породици и за себе и за своје другове.

2. ПОДРШКА УЧЕЊУ

Наставни процес је прилагођен способностима и потребама ученика са сметњама у развоју уз поштовање принципа индивидуализације и активне наставе. За ученике од првог до петог разреда основне школе као подршка учењу израђује се ИОП2 на основу педагошког профила ученика. У израду и евалуацију ИОП2 укључен је Стручни тим за инклузивно образовање у сарадњи са Стручним тимом школе за додатну подршку ученицима, Педагошким колегијумом и Комисијом за процену потреба пружања додатне образовне, социјалне или здравствене подршке ученику. Осим редовне наставе у овој школи је организован васпитни рад који укључује и област корепетиције. Ово васпитно подручје се односи на пружање помоћи у учењу од стране васпитача. Ученици су на овај начин довољно мотивисани и имају позитиван став према учењу. Тврде да се не досађују на часовима и да могу радити темпом који им одговара. Подршку у учењу добијају како од наставника и васпитача тако и од бољих ученика у разреду. Ученици кажу да им наставници помажу да прате и процењују сопствено напредовање и остварене резултате, и обавештавају их о напредовању и постигнутим резултатима других ученика.

3. ЛИЧНИ И СОЦИЈАЛНИ РАЗВОЈ

Породица је темељни фактор у формирању личности детета. Њен утицај је најинтензивнији у раном детињству – добу када се формирају црте базичне личности и облици понашања.

Поред других утицаја, познато је да појава детета са сметњама у развоју у породици врло често доводи до дисхармоније међу брачним паровима, до осећаја кривице и његовог узајамног пребацивања, конфликтних ситуација, емоционалних траума, што повратно трауматизује и само дете.

Дете се одупире таквој ситуацији неадекватним облицима понашања. Ометеност у развоју карактерише емоционална и социјална незрелост уз бројне пратеће интелектуалне, педагошке и социолошке проблеме.

Велики број ученика у нашој школи долази из породица у којима су ова деца одбацивана од стране једног или оба родитеља. Услови васпитања у оваквим породицама су крајње неповољни, често не постоји никакав утврђени режим живота, рада и понашања, нема усвојених културно хигијенских навика, никакве личне одговорности. Родитељи показују мало разумевања за емоционалне потребе деце, никакву или површну бригу о деци. Све се то манифестује неадекватним социјалним акцијама и реакцијама, услед немогућности објективне и правилне процене сопственог понашања и последица истог, али и неправилне примене етичких, уопште социјалних правила понашања због свог начина просуђивања.

3.1. Одговори наставника

Према мишљењу свих наставника и стручних сарадника поље социјалног развоја је од изузетног значаја јер је крајњи циљ процеса рада са овом децом социјализација, тј. стварање адекватних социјалних одговора, правилног односа и одговорности за своје деловање. Наставници социјализацију, тиме и интеграцију, виде као крајњи циљ рада, а успешност ученика у томе, мером успеха сопственог рада. По њиховом мишљењу, непходан предуслов за реализацију овог циља је стварање и неговање позитивне социјалне климе, што се у великој мери и чини. У ту сврху делују личним примером чиме ученицима дају модел понашања, примењују методе подстицаја и похвале, подстичу ученике да се брину о другима да развију одговорност за своје понашање.

У оквиру васпитног рада, једно од заступљенијих подручја рада је социјализација. Ученици се подстичу да се укључе у различите културне и креативне активности у школи (секције) и широј друштвеној средини (учешће на различитим културним манифестацијама, такмичењима, посете установама, дружење са децом из шире друштвене средине).

Родитељи примењују позитивне промене у понашању своје деце (од усвајања културно хигијенских навика до адекватније социјалне реакције).

Наставници и стручни сарадници подстичу ученике и пружају им подршку у формирању и укључивању у ученичке организације.

Сузбијање неприхватљивих облика понашања врши се тимски (Стручни тим школе за додатну подршку ученицима, Тим за заштиту од насиља и кроз непосредан рад одељенских старешина, васпитача и наставника).

Између осталог и кроз радионице Примена буквара дечјих права, ученици су упознати са Повељом дечјих права УН.

3.2. Одговори ученика

Ученицима је важно да је у школи позитивна социјална атмосфера на свим релацијама („да се сви лепо слажу“), што је у већој мери присутно. У већини су научили да буду одговорнији за своје поступке, толерантнији према другима и међусобно сарађују.

За своје успехе увек су похваљени и награђени, док се о неуспесима отворено разговара.

Наставници их укључују и пружају им подршку у различитим активностима у школи и ван школе. У школи нема сегрегације по било ком основу.

Ученици воле дружења, екскурзије, такмичења, приредбе, посете што се често организује у школи и ван ње.

4. ПРОФЕСИОНАЛНА ОРИЈЕНТАЦИЈА

У школи је од стране Тима за професионалну оријентацију осмишљен програм професионалне оријентације ученика. Треба нагласити да су ученици по питању професионалне оријентације праћени од самог почетка школовања од стране наставника, стручних сарадника и стручног тима у смислу уочавања специфичних очуваних способности сваког ученика значајних за одређена занимања.

У вишим разредима основне школе професионална оријентација се интензивира проверама нивоа развијених способности.

Програм рада професионалне оријентације подразумева различите активности као што су: сарадња са дефектолозима о спровођењу програма, професионално информисање и саветовање, испитивање професионалних интересовања и усмеравања са циљем реалног увида у способности, информисање ученика о степенима и врстама занимања у нашим условима, саветодавни рад са родитељима, посете радним организацијама и стручне екскурзије са циљем професионалног усмеравања, израда промотивног материјала и слично.

4.1. Одговори ученика

Ученици су упознати са програмом професионалне оријентације и занимањима на нивоу средње школе, кроз личне контакте са наставницима задуженим за ту област, ученицима који се већ обучавају за одређена занимања, кроз саветовање са психологом школе али и организованим посетама различитим организацијама. Ученици су задовољни тиме што у првој години средњег образовања (ОП) могу кроз праксу да се ближе упознају са понуђеним занимањима и својим могућностима на основу чега праве реалан избор. Ученици исказују потребу за ширим спектром занимања од понуђених (помоћник фризера, пекара, куvara и слично.) Већина ученика задовољна је изабраним занимањем што је у складу са њиховим жељама и могућностима и могућностима школе.

4.2. Одговори родитеља

Родитељи су задовољни тиме што их школа укључује у процес професионалне оријентације кроз контакте са наставницима, стручним сарадницима и стручним тимовима школе, при чему су испоштоване њихове жеље и ставови.

Родитељи су исказали бригу у вези са запошљавањем њихове деце по завршетку школовања и дали предлог за ближом сарадњом са фирмама и Националном службом за запошљавање са територија општина на којима живе.

У вези са овим родитељи изражавају жељу да школа уведе нове смерове у складу са потребама тржишта рада у њиховој локалној средини.

Закључци самовредновања и вредновања рада школе

1. БРИГА О УЧЕНИЦИМА

Безбедност и сигурност ученика у школи

Школа има Правилник о мерама, начину и поступку заштите и безбедности ученика у коме постоје јасне процедуре о заштити ученика.

Већина ученика, родитеља и наставника је упозната са овим Правилником и задовољни су његовом применом. Формиран је Тим за заштиту од насиља који континуирано сарађује са Стручним тимом школе за додатну подршку ученицима и са Стручним тимом за инклузивно образовање. У целини гледано у овој области преовлађују примери добре праксе. Општа је оцена да се наставници и остали чланови колектива максимално труде да препознају различите проблеме и поребе ученика и да благовремено и адекватно реагују у сарадњи са одговарајућим стручним лицима. Имајући у виду да је школа са домом где су ученици збринуте 24 часа дневно у току школске године, број ванредних ситуација у којима је безбедност ученика угрожена је занемарљиво мали.

Чланови колектива ипак сматрају да је потребно унапређивање у безбедности ученика и то тако што ће се детаљније анализирати Правилник о заштити и безбедности ученика у школи. На основу ове анализе би се додатно конкретизовале и прецизирале појединачне обавезе. Наставници такође предлажу извесно модификовање организације рада уз њихово активно учешће (организовање додатних активности ученика у слободно време).

Праћење физичког, здравственог и емоционалног стања и социјалних потреба ученика

У школи постоје процедуре за идентификовање емоционалног, телесног и здравственог стања ученика и њихових социјалних потреба. Школа, по мишљењу свих испитаних, благовремено и адекватно реагује на све проблеме и потребе ученика. У школи постоји Стручни тим за додатну подршку ученицима са мултидисциплинарним приступом који се састаје једном недељно и по указаној потреби. Циљ тима је комплетно сагледавање и праћење развоја и потреба ученика. Школа поседује посебне програме васпитно – образовног рада (здравствено - хигијенско васпитање, Програм превенције малолетничке деликвенције, Програм превенције наркоманије, Програм за развој, мир и толеранцију, Програм примене Конвенције о правима детета, Програм заштите на раду, Програм Тима за заштиту од насиља, Програм Стручног тима за додатну подршку ученицима и Програм Стручног тима за инклузивно образовање).

Значајна је добра сарадња наставника, васпитача и стручних служби у школи, као и успешна сарадња стручне службе школе са Центрима за социјални рад са територије одакле су ученици.

У оквиру школе постоји амбуланта која тесно сарађује са Домом здравља „Др. Симо Милошевић“ Умка. која Ученици су систематски здравствено збринуте што укључује систематске прегледе, редовне контроле, по потреби, као и по питању специјалистичких прегледа. Обезбеђује се стална сарадња на плану здравственог збрињавања ученика са родитељима и старатељима ученика и Центрима за социјални рад.

2. ПОДРШКА УЧЕЊУ

Квалитет понуђених програма за подршку ученицима у процесу учења

Постоји посебан програм за подршку процеса учења који је у оквиру васпитног плана рада, интелектуално васпитање – корепетиција. Програм ове области обухвата учење школског градива уз подршку васпитача, израду домаћих задатака и развијање навика учења. Овакав начин рада са ученицима има дугу традицију у различитим формама и показао се врло ефикасним.

Наставни процес, напредовање и успех ученика

Наставни процес је прилагођен способностима и потребама ученика са сметњама у развоју уз поштовање принципа индивидуализације. Од првог до петог разреда основне школе на основу педагошког профила израђује се ИОП2 за сваког ученика у сарадњи са Стручним тимом за инклузивно образовање, Стручним тимом за додатну подршку ученицима, Педагошким колегијумом и Комисијом за процену потреба за пружањем додатне образовне, здравствене или социјалне подршке ученику. Током читаве школске године врши се редовна евалуација ИОП2 у складу са могућностима и потребама ученика. Свако напредовање и успех ученика се похваљују, а изузетна постигнућа се промовишу и награђују.

Стручна помоћ наставницима у пружању подршке ученицима у процесу учења

У школи постоји Стручни тим за додатну подршку ученицима који чине психолог школе, помоћник директора и руководиоци Стручних актива као и консултујући неуропсихијатар. Овај тим прати напредовање и успех ученика на школском нивоу и пружа потребну помоћ свим наставницима при конципирању планова рада, бави се саветовањем и координисањем активности. Наша школа је научно – наставна база Факултета за едукацију и рехабилитацију у Београду, тако да смо у могућности да пратимо најновија достигнућа у струци, теорији и пракси.

У школи је формиран и Стручни тим за инклузивно образовање који учествује у опсервацији ученика, изради педагошких профила и њиховој евалуацији. Овај тим тесно сарађује са свим осталим чиниоцима у васпитно – образовном процесу.

Од стране директора школе, помоћника директора и стручних сарадника, врши се редован увид у процес реализације наставног процеса у виду обиласка часова чији је циљ праћење и унапређење реализације теоријске и практичне настава.

Континуирана је координација свих учесника васпитно – образовног процеса при чему је од великог значаја допринос у васпитно – образовном раду од стране васпитача школе у виду корепетиције и одговарајућих ваннаставних васпитних садржаја.

Школа редовно организује стручне семинаре у складу са потребама васпитно-образовног процеса, чиме су наставници и васпитачи континуирано подржани у имплементацији најновијих достигнућа из области образовања и васпитања у свој свакодневни рад.

3. ЛИЧНИ И СОЦИЈАЛНИ РАЗВОЈ

3.1. Подстицање позитивних ставова и развој социјалних вештина

Школа плански, кроз низ повезаних програма, поступака и акција (посете породицама, организовањем хуманитарних акција, породицама из којих дете потиче, сарадња са центрима за социјални рад), води рачуна о личном и социјалном развоју ученика и стварању позитивне социјалне климе у оквиру породице.

У школи се негује и подстиче позитивна социјална клима: толеранција, узајамно уважавање, подршка и сарадња и брига о другима. Код ученика се развија самопоуздање, одговорност за сопствене поступке и адекватно социјално реаговање у свим ситуацијама. Школа редовно похваљује позитивне поступке и успехе ученика.

У оквиру сарадње стручног тима школе за додатну подршку ученицима и тима за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања по потреби се ученици укључују у тематске психолошке радионице, релевантне за превазилажење актуелних проблема на плану комуникације, као и за њихов психо-социјални развој.

3.2. Подстицање и неговање демократског духа и ученичких иницијатива и активности

Ученици су упознати са Повељом о правима детета УН кроз радионице „Примена буквара дечјих права“ и спровођењем Програма примене конвенције о правима детета кроз низ планираних акција, у складу са њиховим могућностима. Ученици се подстичу да се укључе у различите културне и креативне активности у школи и широј друштвеној средини и пружају им подршку у формирању и укључивању у ученичке организације.

4. ПРОФЕСИОНАЛНА ОРИЈЕНТАЦИЈА

Помоћ при избору даљег образовања, обуке и запослења

Школа има Програм професионалне оријентације који се реализује кроз различите облике образовно – васпитног рада. Носиоци активности Програма професионалне оријентације пружају континуирану помоћ ученицима при самопроцењивању способности и интересовања. Организују се различите акције у функцији унапређивања професионалне оријентације, као што су информисање ученика о степенима и врстама занимања, саветодавни рад са родитељима, испитивање општих и психофизичких способности ученика, организоване посете фирмама, организовање стручних екскурзија са циљем професионалног усмеравања.

Ученичка пракса током прве године средње школе (ОР), са циљем професионалне оријентације одвија се на оптималном нивоу. Практична настава одвија се у школским радионицама. Ради унапређења професионалног развоја ученика исказана је потреба за увођењем нових занимања у односу на постојеће и у вези са тим истиче се предлог за појачаном сарадњом са већим бројем фирми, као и са Националном службом за запошљавање са територија општина у којима ученици живе.

ПРЕДЛОГ МЕРА ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ РАДА ШКОЛЕ У ОБЛАСТИ ПОДРШКА УЧЕНИЦИМА

1. БРИГА О УЧЕНИЦИМА

Потребно ј наставити са унапређењем безбедности ученика кроз детаљнију анализу Правилника о безбедности и сигурности ученика у школи уз додатну конкретизацију и прецизирање појединачних обавеза. Предлаже се даље организовање додатних активности за ученике у слободно време, посебно за ученике са актуелним проблемима у понашању: формирање „дечје кухиње“, организован боравак деце ван установе – излети, посете, дружења...

2. ПОДРШКА УЧЕЊУ

Потребно је и даље прилагођавати наставне садржаје могућностима ученика, истрајавати у прибављању одговарајућих наставних средстава са циљем мотивисања ученика за учење, у опремању простора за извођење наставе и у омогућавању извођења редовне наставе у природи сваке школске године.

3. ЛИЧНИ И СОЦИЈАЛНИ РАЗВОЈ

Потребно је и на даље стављати акценат на помоћ и подршку породицама са ниским социо – економским статусом, из којих потичу наши ученици, у сарадњи са Центрима за социјални рад и локалном средином ради побољшања социјалне атмосфере у породици (обилазак породица, посредовање у пружању хуманитарне помоћи, стручна и саветодавна помоћ са циљем увида у стање проблема код ученика).

4. ПРОФЕСИОНАЛНА ОРИЈЕНТАЦИЈА

Потребно је увођење ширег спектра занимања (помоћни пекар, помоћник фризера, помоћник у делатностима пружања услуга). Појачати сарадњу са фирмама у циљу организовања практичне наставе наших ученика и са социјалним партнерима ради запошљавања ученика.